

IZDAJA OBČINSKA KONFERENCA SZDL LENART

Tiskano 4400 izvodov, po mnenju republiškega komiteja za informiranje št. 421-1/7 oproščeno plačevanja temeljnega prometnega davka od proizvodov.

Domace NOVICE

LETO 2 Št.2 (april) 1985 LENART

Ureja uredniški odbor:
Edvard Pukšič, Janez Kurbus, Jože Štravs, Irena Turin, Ivo Štrakl in Marjan Hanl.
Glavni urednik: Marjan Toš
Odgovorni urednik: Leopold Hamersak
Lektorici: Cveta Jurišič in Marija Šauperl
Fotografije: Dora Gjerkeš

PRAZNUJMO SKUPAJ

Ozelenele so slovenskogoriške livade, travniki, prebudilo se je življenje v gozdovih, zadišala je sveža prst. Prebudilo se je življenje polno dela in skrbi. Njive čakajo na seme, ki bo poglano novo žetev. Vinogradi kličejo pridne roke, sadovnjaki pričakujejo pomoč. Vsepovsod eno samo delo. Tovarniški stroji neutrudno ropotajo, delavci potijo znoj in se trudijo, da bi naredili čimveč. Popoldne ima marsikdo še obilico dela na svojem posestvu. Delo priganja, ne pusti, da bi človek počival. V takšnem delovnem vzdušju in naporih bomo proslavili tudi bližajoče se praznične dni. Obletnico ustanovitve OF, delavski praznik 1. maj, obletnico zmage nad fašizmom in seveda tudi občinski praznik lenarške občine. Kaj poreči k vsem tem jubilejem? Ne bo zvenelo ne-skromno, če zapišemo, da smo kljub obilici težav, ki nas nenehno pestijo, ponosni na prehojeno pot. Obletnica ustanovitve OF daje vedno znova misliti. Usodni trenutki po zlomu stare Jugoslavije, ko je ostala z ljudstvom samo KP, ki ni priznavala razkosanja domovine, so pripeljali do pomembnega srečanja v Vidmarjevi hiši na Večni poti v Ljubljani. OF je postala močna organizacija, združila je okoli sebe vse napredne sile, vse strukture ljudi, ki so želeli lepši jutri, jutri brez tujih zavojevalcev in jutri v pravičnejši ter bolj demokratični družbi. Upravičeno je postala OF država v državi. Razvijala in spodbujala je iskra upora, ki se je širila in zanetila vsestranski ogenj, ogenj upora in vstaje. Svetli ideali najtežjih dni naj bodo tudi tokrat pred nami. Naj nam bodo vzor za premaganje sedanjih perečih vprašanj, gospodarskih težav in družbenih nasprotij.

Prvomajsko praznovanje je vnovična priložnost, da delovni ljudje dokažejo svojo trdnost in pripadnost tradiciji delavskega gibanja. Časi, ko so se morali delavci ob 1. maju zbirati na skrivaj z rdečim nageljnom v gumbnici, so minili. Praznujemo lahko ponosno, s trdnim prepričanjem, da smo pošteno pravili svoje delo. Smo v času, ko pada življenjski standard in ko se moramo na nižjem materialnem nivoju boriti za družbeni napredek, za bolj urejeno in organizirano družbo. V tej družbi naj bo

delo pravilno ovrednoteno, naj zaživi znano revolucionarno geslo »Delu čast in oblast«. Velikokrat slišimo, da premalo cenimo delovne vrednote. Zlasti mlada generacija. Težave v tej družbi bomo lahko odpravili samo s trdim delom.

In ni naključje, da se zaostruje prav vprašanje odnosa do dela. Pa ne samo do dela, potrebujemo tudi veliko znanja in lastne pameti, ki jo bomo morali pravilno izrabiti. Vse drugo bi pomenilo zaostajanje in capljanje za

razvitimi. Takšnih napak pa si ne smemo in ne moremo privoščiti.

Pri tem imajo posebno odgovornost tudi komunisti, ki so aktivnejši del družbe. Prav komunisti bodo morali več storiti za vrednote tega časa, ko se bo moralo bolj ceniti dobro delo, znanje delavca, red, zavestna disciplina, kulturni odnosi in spoštovanje sočloveka, odgovornost za odločitve, ki prispevajo k stabilizaciji družbe. To lahko dosežemo z dobrim samoupravljanjem, seveda s samoupravljanjem brez velikih kupov papirja, s samoupravljanjem, ki bo uspešilo delovne ljudi in občane za spopad s slabim delom, neznanjem, neredom in primitivnostjo v odnosih med sodelavci.

Letos bomo proslavili tudi 40. letnico zmage nad fašizmom. Ta jubilej nas naj navdaja z novim optimizmom. Zadnje čase slišimo veliko neargumentiranih govoric o slavni epopeji naših narodov in narodnosti. Prisotne so težnje po izkrivljanju pridobitev NOB in socialistične revolucije, nekateri želijo izmalčiti lik borca in še bi lahko naštevali. Takšnim težnjam se moramo postaviti odločno po robu. Veliko žrtev je bilo potrebnih za zmago. Tudi v naši občini so med NOB padale žrtve. Narodnoosvobodilno gibanje je potekalo v težavnih razmerah, v razmerah velikega pritiska, terorja in drugih pritiskov na slovenskogoriški živelj. Prav je, da se spomnimo teh težkih časov in da osvežimo revolucionarne dogodke. V znamenju teh spominov bo potekalo tudi praznovanje občinskega praznika. Zapisati moramo, da tudi letošnjega praznujemo z novimi zmagami. Resda je delovnih zmag nekoliko manj, zato pa so te toliko bolj dragocene.

(Nad. na 2. strani)

DELOVNIM LUDEM IN OBČANOM OBČINE LENART ČESTITAMO
OB 40. LETNICI OSVOBODITVE, 30. OBČINSKEM PRAZNIKU,
DNEVU OF IN PRAZNIKU DELA.

Skupščina občine Lenart in družbenopolitične organizacije

Krivični pa bi bili, če ne bi ponovno poudarili, da je v vsem povojnem obdobju tudi lenarška občina naredila precejšen korak naprej. Razvoj je bil intenziven na vseh področjih. Zgrajene so bile tovarne, šole, ceste, vrtci, pridobili smo nove njivske površine, zgradili farme za živino, dobili nove nasade vinogradov in sadovnjakov. Z doseženim smo sicer lahko zadovoljni, vendar pa v razvoju še vedno zaostajamo. Prav te ugotovitve naravnost silijo k novim naporom. Razvojni dokumenti, ki jih bomo pripravili za prihodnje srednjeročno obdobje, bodo morali zagotoviti hitrejši razvoj. Kakorkoli že, bodimo realni in ne prezahtevni, predvsem pa, zavedajmo se lastnih možnosti, čeprav brez pomoči razvitejših ne bomo zmogli vsega.

Marjan Toš

DOBITNIKI SREBRNEGA ZNAKA OF

Letos, ko praznujemo 40. obletnico osvoboditve, smo v Socialistični zvezi pri podeljevanju družbenih priznanj dali poudarek dolgoletnim aktivistom. Gre za delo na vseh področjih uveljavljanja in delovanja samoupravnega, družbenopolitičnega in delegatskega sistema in drugih področjih življenja in dela. Žirija za podeljevanje priznanj OF je upoštevala 40. obletnico praznovanja, zato je razpisala in predsedstvu predlagala večje število dobitnikov teh priznanj za leto 1985.

Priznanja OF slovenskega naroda — srebrni znak letos prejmejo:

Slavko Gabrovec, Jakob Matjašič, Terezija Novak, Neva Purgaj, Evgen Udiljak, Vinko Vrabl, Edo Žorko-Mihec, Gasilsko društvo Jurovski dol.

Priznanja občinske konference SZDL pa prejmejo:

Feliks Berič, Jakob Domanjko, Jože Holc, Francika Kos, Cilka Neuvirt, Franc Ornik, Jože Milavec-Primož, Franc Pučko, Vinko Simonič, Milan Slukan, Sonja Schmirmaul, Majda Štravs, Tanja Tuš, Milica Vidovič, Janez Voglar, Silva Vračko.

V Spodnjem Porčiču pri Lenartu 9. maja 1985

Nova veterinarska postaja

Izvajalci gradbenih del — delavci lenarškega »Centrovoda« so držali objlubo in veterinarsko postajo zgradili v dogovorjenem času.

Ce bo akcija tudi naprej tekla tako uspešno kot doslej, potem ne bi smelo biti težav s pripravami na otvoritev novega, sodobno zgrajenega veterinarskega doma v Spodnjem Porčiču pri Lenartu. Pravzaprav so datum slovesne otvoritve že določili — to naj bi bil 9. maj 1985. Delavci delovne organizacije Centrovod, ki so objekt zgradili, pridno hitijo z zadnjimi deli, z njimi pa tudi vsi tisti, ki morajo urediti najrazličnejše instalacije in priključke.

Skupina petih veterinarjev v prostorih stare veterinarske ambulante sredi Lenarta pa med tem pridno dela na terenu, v hlevih, na kmečkih dvoriščih in seveda v veterinarski ambulanti. Ob svojem delu pa počno še vrsto drugih stvari za novo veterinarsko postajo — mislijo na opremo, na preselitev in še kaj. Skratka, kot so nam dejali ob našem obisku, na preselitev v nove, lepše prostore že komaj čakajo.

Vodja delovne enote veterinarske postaje Lenart Slavko Kramberger dodaja, da bodo novo pridobitev odprli v okviru proslav letošnjega lenarškega občinskega praznika, ob 40. letnici osvoboditve in 40. obletnici prve veterinarske postaje po vojni

v Sloveniji. Prva veterinarska postaja po vojni je bila namreč odprta prav pri Lenartu, ustanovil pa jo je dr. Velimir Zavrnik v okviru ministrstva za kmetijstvo Slovenije. Ob ustanovitvi se je ambulanta imenovala »Okrajna veterinarska bolnišnica pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah.«

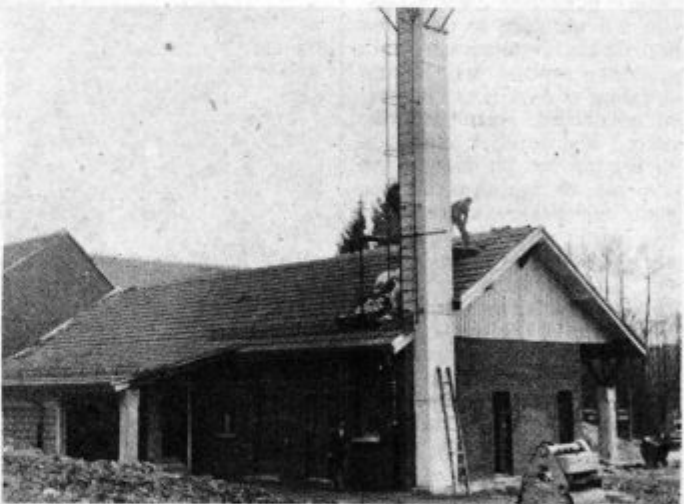
Poglejmo še finančno stran

gradnje, ki je prav tako zanimiva, mnogi pa celo trdijo, da edinstven primer v Sloveniji in morda celo v Jugoslaviji. Precejšen znesek za gradnjo so namreč zbrali kmetje in drugi občani sami. 19 milijonov namreč, 12 milijonov finančnih obveznosti pa je prevzel mariborski veterinarski zavod. Seveda pa obračun gradnje še ni končan.

Za ekipo petih veterinarjev, ki skrbe za zdravje živali v lenarški občini, se torej obetajo lepši časi. V novih prostorih pa bodo zaposlili še hlevarja in enega diplomiranega veterinarja.

In še nekaj je treba zapisati ob koncu. V novih prostorih bodo pridobili sodoben operativni del, ambulanti hlev z osmimi stojišči oziroma prostor za operirane živali. Toda za vse le ni bilo denarja in zato še čakajo na tiste, ki doslej niso prispevali svojega deleža. Vendar pa bodo na otvoritev le povabili vse kmete, tudi tiste, ki niso nič prispevali. »Da bodo lahko videli, kaj so drugi zgradili tudi za njih in njihove živali,« je končal Slavko Kramberger.

J. Kurbus

Ko se bodo gradbeni stroji umaknili, bo v Sp. Porčiču ostala lepa, sodobna nova veterinarska postaja.

SPOŠTOVANI OBČANI!

Uredništvo Domačih novic pričakuje čim več vaših pisem, mnenj in pripomb. Želimo, da bi skupaj oblikovali časopis. Pišete nam lahko na naslov: OK SZDL Lenart, Za uredništvo Domačih novic. Veseli bomo vsakega pisma, vsakega vašega predloga, saj bomo lahko le skupaj ustvarjali časopis, ki vam bo kar najbolj všeč. In še nekaj. Zavedamo se, da o vseh težavah, dobrih rezultatih in o vaših vsakdanjih naporih ne moremo pisati, saj bi nam sicer zmanjkalo prostora.

Radi pa se bomo občasno oglasili v vsaki krajevni skupnosti, v vsaki vasi ali zaselku in prislusnili vašim željam. Skratka, Domače novice naj bodo zares in to v pravem pomenu kar najbolj »domače«.

Uredništvo se tudi zahvaljuje prijaznim osnovnošolcem, ki skrbijo, da pridejo Domače novice v vsako gospodinjstvo v občini.

Upamo, da bodo tako skrbni tudi v prihodnje.

PRAVE LJUDI NA PRAVA MESTA

Predsedstvo OK SZDL pri Lenartu je že sprejelo nekatera stališča in usmeritve za izvedbo volitev v prihodnjem letu. Predsedstvo je med drugim ugotovilo, da je sedanji delegatski sistem tudi v občini Lenart kljub nekaterim nedoslednostim in pomanjkljivostim opravičil obstoj in zaradi tega ni zahtev po večjih spremembah. Dosedanje izkušnje pa vendarle narekujejo, da bo treba v temeljnih okoljih nekoliko racionalizirati delo delegacij za skupščine SIS. Prav v pripravah na volitve je treba temeljito analizirati vse vzroke, ki narekujejo potrebo po takšni racionalizaciji. Treba je prisluhniti ljudem in njihovim pripombam. Predsedstvo se ne zavzema za ukinitve posameznih SIS, čeprav so nekatere z velikimi težavami zagotavljale sklepčnost svojih delegatov. Seje so morali sklicevati večkrat. Tudi ta podatek daje misliti in verjetno je povsem razumljiv predlog, da bi naj pripravili vsako leto razumno število sestankov ter delegate ustrezno usposobili. Usposabljanje pa ne bi smelo biti kabinetno, pač pa strokovno dovolj poglobljeno, življenjsko. Tudi delegatska gradiva so preobsežna, delegati jih ne prebirajo, da o povratnih informacijah delegatski bazi niti ne govorimo.

Predsedstvo lenarške SZDL tudi zavrača možnost, da bi bili samoupravni organi v TOZD in

KS (delavski sveti in skupščine) hkrati tudi delegatska baza za SIS družbenih dejavnosti. Takšna pripomba je povsem upravičena, saj bi sicer bistveno okrnili možnosti delegatskega odločanja, ki jo imajo v svojih rokah delovni ljudje. Ni pa narobe želja, da bi poskušali zagotoviti boljši stik med samoupravnimi organi in delegacijami. Nekaj manjših sprememb bo treba narediti tudi pri delovanju delegacij za SIS materialne proizvodnje, saj se na primer skupščine KS in delavski sveti v TOZD kot delegatska baza v večini primerov ne sestajajo pred zasedanji skupščin SIS materialne proizvodnje.

Pri evidentiranju je treba upoštevati splošno znana načela in merila kadrovske politike. Evidentiran je lahko vsak občan ali delavec brez njegove privolitve, to pa mu je hkrati priznanje za dosedanje delo. Res je, da je še nedorečenih nekaj vprašanj okrog priprav in izvedbe samih volitev v letu 1986, vendar to ni ovira za evidentiranje možnih kandidatov, saj je to stalna naloga. Sedanje razmere zahtevajo zavzeto in odgovorno delo pri delegatskem odločanju na vseh ravneh — v skupščinah družbeno političnih skupnosti in skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti. Odgovorno vlogo imata socialistična zveza in zveza sindikatov pri

V tovarni Pohištvu pri Lenartu, je kljub prizadevanjem vseh zaposlenih precej težav

vseh postopkih ob vključevanju ostalih družbenopolitičnih organizacij do družbenih organizacij in društev. Po začasnem rokovniku so že zbrana poročila o evidentiranih možnih kandidatih do 31. marca 1985 v vseh sredinah.

V vseh temeljnih sredinah je treba razmišljati o tem, ali bomo v naslednjih letih izdali enako število posebnih, splošnih in združenih delegacij. Razmišljanje o možnosti združevanja delegacij po sorodnosti bi pomenilo delno

zmanjšanje števila delegatov, posebno v manjših kolektivih, na drugi strani pa je tako podana možnost za večjo povezanost in možnost aktivnejšega sodelovanja odgovornih in strokovnih delavcev.

V nadaljevanju priprav na volitve bomo pričeli evidentirati ustrezne kadre za najodgovornejše funkcije v delegatskem sistemu in drugod, o tem bomo spregovorili v naslednji številki časopisa.

MARJAN TOŠ

ZAGOTOVITI DINAMIČEN RAZVOJ OBČINE

Na programski seji občinske konference ZKS pri Lenartu so kritično ocenili dosedanje delo in sprejeli obvezujoče naloge. Posebej velja opozoriti, da je bilo poslovanje v občini v preteklem letu uspešno, povečala se je akumulacija, sredstva za reprodukcijo, ugodna je tudi rast ekonomičnosti proizvodnje in nenazadnje, doseženi so bili tudi premiki na področju izvoznih prizadevanj. Ob vsem tem pa ne gre prezreti ugotovitev, da je še vedno velik delež živega dela pri ustvarjanju dohodka in da je tudi nekaj tehniološkega zaostajanja. Razvojni načrti, ki naj bi zagotovili tudi v prihodnjem obdobju dinamičen razvoj, bodo morali biti realnejši in resnično razvojni, ne pa odraz prevelikih želja ali morda celo zbirka nerealnih števil. Slišati je bilo tudi vrsto razmišljanj o družbenih dejavnostih.

Že v uvodnem referatu predsednika občinskega komiteja Janeza Bezjaka je bilo rečeno, da so družbene dejavnosti odraz razvitosti občine. Marsikaj ljudi tare in marsikaj bi bilo treba spremeniti in popraviti. Verjetno ni naključje, da se bodo komunisti pri razvijanju političnega sistema socialističnega samoupravljanja tudi v prihodnje aktivno vključevali v aktivnosti frontne SZDL. Še vedno so tudi težave v prilagajanju delegatskega sistema dejanskemu samoupravljanju, prevelika je vloga izvršnih organov, uveljaviti bo treba vlogo družbenih svetov, okrečiti vlogo in ugled OO ZK ter vsaj nekoliko omiliti razkorake med razmerami in zahtevami. Skratka, obveznosti je več kot dovolj. Ne bi posebej omenjali problematike tovarne pohištvu Marles pri Lenartu, čeprav smo za ta primer več-

krat slišali. O težavah in prizadevanjih tega kolektiva pišemo obširneje v posebnem prispevku. Pa vendarle dodajmo, da ta kolektiv potrebuje ustrezno pomoč, da bodo lahko dosegli pozitivne rezultate. Doselej so v zadnjih 10 letih zamenjali že 25 proizvodnih programov in 466 članov ZK, ki delujejo v 30 osnovnih organizacijah, bo moralo v prihodnjem obdobju veliko storiti. Ne samo z besedami in napisanimi sklepi, pač pa z dejanji. Dosedanje izkušnje kažejo, da so sposobni in akcijsko dovolj trdni za premagovanje nastalih ovir. Izhajajoč iz sklepov 13. in 16. seje CK ZKJ ter o upoštevanju razmer in posebnosti lastnega okolja bodo morali prispevati pomemben delež k nalogam predkongresnega obdobja.

M. TOS

Pika na i

Aktiv komunistov neposrednih proizvajalcev je razvil precejšnjo dejavnost. Delavci-komunisti pa so še vedno premalo obveščeni o nekaterih pomembnih vprašanjih in problemih. Vodstvene strukture velikokrat valijo vso krivdo za nastale razmere na ramena delavcev, premalo pa zahtevam delavcev prisluhnejo. Komunisti neposredni proizvajalci so večkrat tudi v dilemi, ko jim sodelavci postavljajo vprašanja, pa jim ne vedo povedati odgovora. Prisluhniti je treba glasu delavca in ne lakirati položaja, menijo vodstvo aktivna komunistov neposrednih proizvajalcev pri Lenartu. Pripomba je več kot umestna.

V TOZD TOVARNA POHIŠTVA

Preveč slabih objektivnih okoliščin — 130 delavcev pri Lenartu ni krivih za slab položaj.

Od leta 1974, od osnovanja, lenarška barka Marlesove pohištvene flote tone. Vsi poskusi za rešitev so bili jalovi, čeprav so delavci v lenarški TOZD pošteno delali. O položaju v lenarški tovarni pohištva je bilo veliko povedanega in napisanega, vendar je videti, da se ni nihče dovolj

odgovoriti na dve vprašanji: Zakaj tako do sedaj in kako naprej? Sedeli smo za isto mizo in se pogovarjali — direktor temeljne organizacije Franc Krivec, sekretar OO Zveze komunistov Peter Škrlec in predsednik delavskega sveta Marjan Cartl ter seveda zapisovalec naslednjih ugotovitev. Mnogo odgovorov na zastavljena vprašanja je najti v desetletnem razvoju. Takrat, leta 1974, so postavili tovarno, jo opremili in

bile krive, da za osnovni program ni bilo velikega zanimanja. Večja serijska proizvodnja ni bila mogoča, še zlasti ne, ker je bilo v proizvodnji po deset programov naenkrat. Skladišča so se velikokrat napolnila in morali so ustaviti proizvodnjo, ljudi pa voziti na delo v Limbuš.

Mnogo težav torej, ki so se stopnjevale, vendar v delovni organizaciji niso našli programa, ki bi ob uspešnih programih v Limbušu in Ljutomeru zagotovil soliden razvoj tudi lenarški tovarni pohištva.

Leta so tekla in kopičila težave in leto 1983 jih je popolnoma izčrpalo. Za to je spet mnogo objektivnih vzrokov. Ker pred zamrznitvijo cen niso uspeli zagotoviti ekonomskih cenikov, so ob rasti cen repromaterialov izčrpali vsa sredstva, ki so jih imeli in si jih lahko izposodili. Poslovno leto 1984 jih je našlo brez kakršnihkoli rezerv. Brez lastnih obratnih sredstev in ob prenikni prodaji so bili kratkoročna pomoč krediti po izčrpanih obrestnih stopnjah. Skoraj vse o poslovanju lenarške TOZD pove podatek, da so bile lanskoletne obresti ob koncu leta večje od izgube in celo večje od vseh sredstev za osebne dohodke. Za takšen položaj je kolač, ki meri v krogu samo 360 stopinj, precej premajhen, saj imajo obresti pri vseh obveznostih iz dohodka kar 61 odstoten delež — ali v starih dinarjih kar 3 milijarde in 784 milijonov.

Kakšna pomoč torej?

Ne v obliki pomoči pri pokrivanju izgub, ampak z dokončno odločitvijo, kaj naj delavci pri Lenartu v prihodnje delajo, da si z več dela ne bodo ustvarjali še večjih izgub. Lenarška TOZD — kakor v desetih letih ni mogla

sama splavati, ne more sama odgovoriti na to vprašanje.

V vsem obstoju je bilo mnogo sanacijskih programov, vendar tudi letošnji po prvem četrtletju ne kaže revolucionarnih izboljšav, čeprav so poslovni rezultati za te tri mesece razmeroma ugodni. Zdaj daje vsaj slutiti možnosti mladinsko pohištvo, zelo lično in lepo, vendar bodo dokončen odgovor spet dale vedno višje cene repromaterialov in ob neprestani rasti življenjskih stroškov vedno nižja kupna moč tistih, ki jim je pohištvo namenjeno.

Edvard Pukšič

poglobil v bistvo, v »izvirni greh«, ki je povzročil vse težave.

V Marlesovem glasilu so razmišljanju o položaju v lenarški TOZD dali verjetno neodgovorljiv naslov: Kako pri Lenartu v bodoče?. Mi bomo skušali

»vrgli v deroče gospodarske tokove« brez pravega proizvodnega programa in brez lastnih obratnih sredstev. Skozi desetletje se je zamajalo preko dvajset proizvodnih programov, vendar so bili vsi premalo zanimivi za tržišče. Vedno tanjše denarnice kupcev so

Marjan Cartl, predsednik delavskega sveta TOZD:

»Lenarški delavec ni naredil izgube! Delovni elan upada, nezadovoljstvo delavcev raste. Proizvodni program naj bi bil jamstvo za boljši razvoj: sedanje obveznosti iz dohodka so prevelike.«

Eden od mentorjev v lenarškem Piku je

TOVARIŠICA LOJZKA

Kdorkoli se bo nekoliko dalj časa zadržal v proizvodnih ali upravnih prostorih temeljne organizacije Športna in lahka konfekcija, se bo moral srečati z Alojzijo Smerdelovo, s tovarišico Lojzko, kot ji vsi pravijo, in z njeno delovno vneto in z energično prijaznostjo ali prijazno energičnostjo, sam ne vem, katero oznako naj uporabim po mnogih takšnih srečanjih v zadnjih dvanajstih letih.

Tovarišica Lojzka, vodja proizvodnje, mentorica mladim, Mariborčanka, ki ji lenarška občina in lenarški PIK mnogo dolgujeta, je že 36 le neutrudna delavka, organizatorica, prijateljica stotinam delavk in de-

lavcem, delavka, ki stoji ves čas na trdnih tleh v resničnem delu, v resničnem življenju. Doživljala je majhnost lenarške temeljne organizacije v njenih začetkih in skromnost po njeni finančni moči in dela življenjski delež njeni rasti in krepitvi. Mnogo zaslug ima, da je Pik pri Lenartu danes eden stebrov gospodarstva in eden stebrov načrtov in razvoja.

Kako gleda na kolektiv in na delo, na proizvodni program, ki je namenjen tujemu in domačemu trgu?

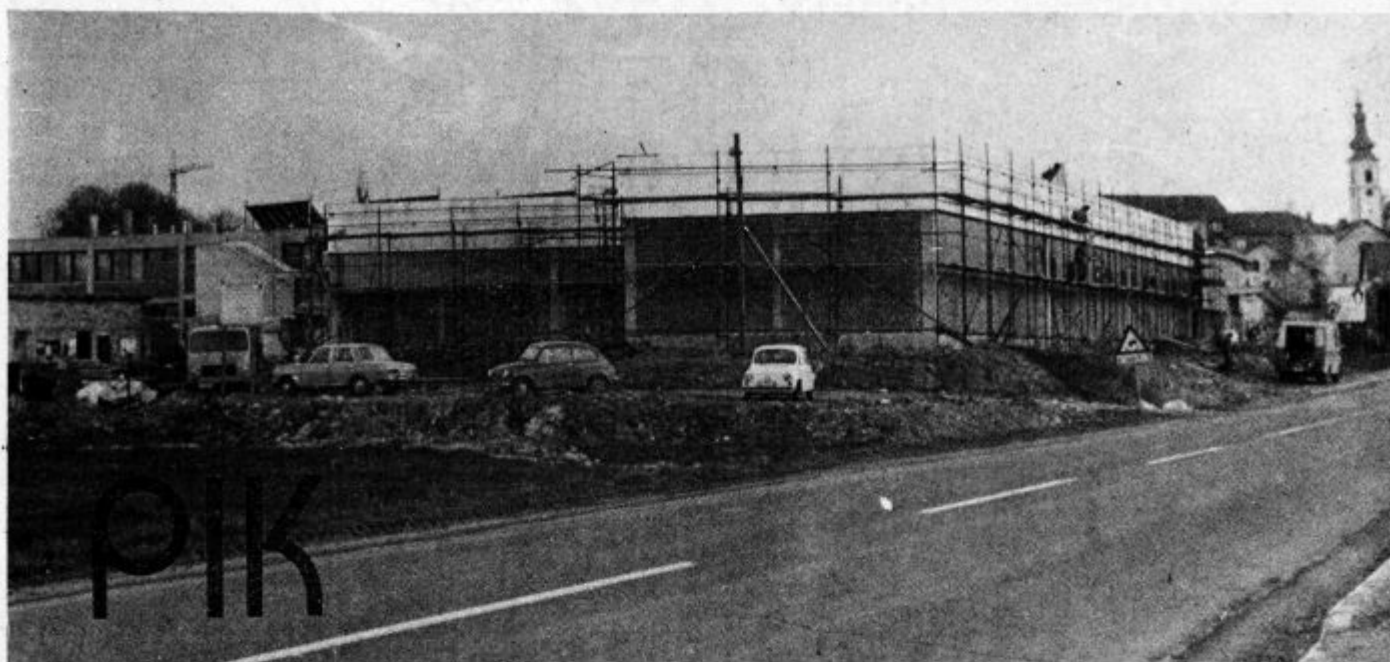
»Kolektiv je dober in zdrav, prevladujejo dobri odnosi, čeprav vsaka od delavk (ženski del prevladuje) nosi v svoji notra-

nosti svoje življenje in svoje skrbi. Ob mladih ostajam mlada za delo, kjer namenjam izredno pozornost kakovosti, delovni disciplini, zlasti spoštovanju rokov, kar je potrebno za dobro sodelovanje s tujim tržiščem. Kot vodja proizvodnje imam mnogo nalog, v zasebnem življenju sem gospodinja, rada sem s svojimi vnučki, rada se ukvarjam s šivanjem gobelinov in s cvetenjem vseh vrst.«

Takšna je tovarišica Lojzka. O sebi ne govori mnogo, le če jo vprašaš, izveš kakšno podrobnost. Skromna je, rada bi bila čim manj opazna, vendar je povsod.

Edvard Pukšič

Pred nekaj časa še gradbišče v pravem pomenu besede, zdaj pa že videz tistega novega, kar bo izboljšalo delovne pogoje in povečalo število zaposlenih v TOZD Športna in lahka konfekcija.

Franjo Oletič, direktor TOZD:
»Dolgo pričakovana naložba, pripra-

vljena že v preteklem obdobju, zdaj teče po načrtih, po začrtanih rokih. Gradbena dela bi morala biti zaključena 9. maja, na občinski praznik. Proizvodnja naj bi stekla po kolektivnih dopustih v avgustu. Sedanji proizvodni prostori so utesnejni zlasti zaradi preselitve osrednjega skladišča, novi prostori in razši-

ritev proizvodnje pa bosta povečala število zaposlenih za okrog 50.

Pridobili bomo dodatni proizvodni program iz športnega programa. Vrednost naložbe je 7,8 stave milijarde dinarjev z opremo vred, pridobili pa bomo 1300 m² površine.

E. P.

Feliks Vajngerl je nekoč delal v Nemčiji

DANES PA USPEŠNO KMETUJE

Ko sva z Darjo Goršetovo, vodjo pospeševalne službe pri Kmetijski zadrugi pri Lenartu, načela pogovor o težavah živinorejcev in še posebej o težavah rejcev prašičec, nisva mogla mimo dejstva, da je samo v lenarški občini že praznih okrog 2 tisoč stojišč za prašiče. Kaj to pomeni v prihodnosti za slovensko prašičerejo in še zlasti za oskrbo s svežim mesom, bolje da niti ne pomislimo. Kajti podobno je tudi v drugih kmetijskih občinah.

Toda ob takšnih nič kaj spodbudnih vesteh nisva mogla mimo tistih kmetov-kooperantov, ki kljub težavam z veseljem delajo naprej in pitajo svoje pujske. Takšer, je tudi Feliks Vajngerl iz Zgornjih Verjan 14 pri Gradišču.

Čprav je sicer kmečki sin, se je začel resneje ukvarjati z mislijo na zemljo šele po vrnitvi z dela v Zahodni Nemčiji. Tam si je tudi prislužil toliko denarja, da si je

najprej zgradil manjši hlev, oziroma obnovil starega in v njem pital 60 pujskov. Po prvih izkušnjah sta se pogovorila z očetom in ugotovila, da bo na kmetiji potreben naslednik. Feliks se je odločil in kljub temu, da ima v Gradišču svojo hišo, je začel delati na očetovi kmetiji. Ne samo to, odločil se je za novogradnjo in danes v njej veselo kruli 300 prašičev v enem turnusu.

Feliks je dober kmet in tudi dober kooperant. Tako so vsaj povedali pri lenarški kmetijski zadrugi. Hkrati je tudi poštenjak, so menili, saj doslej še ni prodal niti enega pujska mimo zadruge. Ob tem pa je pomembno tudi to, da nima za svojo farmo niti dinarja kredita. Danes sicer tudi on že čuti nekatere težave v prašičereji, toda če ima nekdo veselje, lahko kljub vsemu uspešno kmetuje.

J. Kurbus

FRANC SUŽNIK IZ SELC V SVOJEM SADOVNJAKU

Zakaj tako resen, zamišljen pogled našega znanca Franca Sužnika, dobrega živinorejca in sadjarja iz Selc, ki smo ga predstavili v zadnji številki Domačih novic? Mar izkušenega sadjarja skrbi, kakšne bodo posledice letošnje pozebe? Ali pa Francu Sužniku rojijo po glavi misli o odnosu do našega kmetijstva in do zemlje sploh? O vsem tem v sadovnjaku razmišlja naš znanec, ki pa kljub vsemu upa, da pomlad prinaša tudi lepše kmetijske čase.

J. K.

UPANJE V ZEMLJI IN MLADOSTI

Vijugasta pot proti Cerkvenjaku, okrog in okrog pa prelepa prebujajoča se narava. Sonce pa, kot da nekako nima poguma močnejše posijati na to slovensko-goriško hribovje.

Popoldne je, tam v vinogradu dva domačina obrezujeta trsje. Iz doline pa s poskočno hojo proti domu gruča kuštravcev... Osnovnošolec Jože si nabira znanje v šestem razredu. Priden je in v sebi zagrizeno prepričan, da bo nekoč na očetovi zemlji pri-

ka in mesa. Za poljedelstvo imamo bolj malo površin, na tistih, ki so, pa pridelujemo koruzo, pšenico in krompir. Imamo še nekaj malega drugih poljščin, medtem ko za sladkorno peso nimamo primernih njiv.

Mladi še vedno iščejo lepše življenje drugje

V začetku smo srečali Jožeta, ki morda danes že nekoliko drugače gleda na svet in drugače vidi prihodnost kmetijstva. Toda tudi v njegovih očeh se morda po svoje skriva

Smolinci. Doslej imamo telefonsko omrežje v naseljih Cerkvenjak, Cenkova, Cogetinci, delno v Brengovi in v Stanetincih.

Gasilski dom

V Cerkvenjaku pa se z nekaterimi dosežki vendarle lahko pohvalijo. Z gasilskim domom na primer, ki sicer še vedno čaka, da bi ga dogradili. Kaže pa, da bodo kmalu spet lahko nadaljevali z deli in v njem pridobili prostore za delo gasilcev, za krajevno skupnost, družbenopolitične organizacije in za društva. Menda največji gasilski dom v severovzhodni Sloveniji bo torej le dograjen.

In načrti?

»Najprej bi radi zgradili mrliško vežico, dokumentacijo pravzaprav že imamo. Se letos naj bi začeli z urbanističnim urejanjem kraja in ureditvijo zazidalnih območij, na tak način pa bi pridobili kakšnih 30 gradbenih parcel. S tem bomo najbrž tudi našli prostor za gostinstvo in trgovino (sedaj imajo samo

manjši bife — op. p.), ki si jo želimo.«

Upanje v zemlji in ...

»Zgraditi želimo še male avtobusne čakalnice na postajališčih v Spodnji Brengovi in v Zgornji Brengovi ter v Grabonošu. Če bomo uspeli urediti še kanalizacijo, potlej bomo ob drugi predstavitvi v Domačih novicah imeli kaj pohvaliti.«

Tako je pripovedoval predsednik Lorenčič, naša beležka pa se je hitro polnila z zapisi o življenju in delu v tamkajšnji odmaknjeni krajevni skupnosti. Lahko bi pisali še o delu družbenopolitičnih organizacij in društev, o kulturnem in športnem udeleževanju in še o čem. A bodi dovolj. Morda bomo tale zapis lahko nadaljevali čez 5 let, ko bo naš Jože, ki smo ga srečali na začetku, že uresničeval svoje zamisli. Morda se bomo lahko takrat tudi k njemu pripeljali po lepi asfaltni cesti...

J. K.

Obisk v krajevni skupnosti Cerkvenjak

delal še več, izvlekel iz nje kruh zase in za družino. Ne samo kruh — bogastvo...

Cerkvenjak — odmaknjeno krajevno središče.

»Naša krajevna skupnost je gričevnata, kot ste lahko tudi sami ugotovili,« mi je hitel pripovedovati predsednik sveta krajevne skupnosti Alojz Lorenčič. Okrog 600 gospodinjev imamo, v njih pa živi približno 2400 krajanov. »Pridni kmetje in delavci so!« Predsednik Lojze se zamisli in takoj popravi: »Ne, zapišite raj, da tukaj v glavnem žive polkmetje, takšni, ki imajo zemljo in še delajo v tovarnah. Čistih kmetij pa imamo bolj malo v teh naših 16 zaselkih.«

Čeprav je cerkvenjaška krajevna skupnost velika, je zemlja tam prej skopa kot radodarna. Saj se tudi tam da pridelati to in ono za življenje, a kaj, ko na hribovitem svetu strojna obdelava ni enostavna ali sploh ni možna.

»Prav zato so tukaj živino-rejske kmetije, ki so se odločile za pridobivanje mle-

tih želja — iti drugam, v dolino? Kdo se bo »matral« na ilovnatih gričih? Alojz Lorenčič pravi: »Mladi danes morda ne bežijo več, kot so bežali nekoč. Toda še vedno je veliko tistih, ki si gradijo svoje domove v drugih krajevnih skupnostih — v Gradišču, v Benediktu itd. Zato si bomo v prihodnje prizadevali, da bi urbanistično uredili kraj, rezervirali nekaj parcel za novogradnje in na tak način pritegnili mlade krajanje.«

V Cerkvenjaku se neradi hvalijo, toda ko sem povprašal o uspehih v preteklih letih, so le razkrili svoje misli.

»Saj smo uredili marsikaj, toda prepozno smo začeli. Danes imamo vodovod skoraj v vsak i hiši, tudi telefon smo napeljali v okrog 40 domačij... Časi se spreminjajo, a še bomo morali pljuniti v roke. Dokončati bi morali tisto znano republiško cesto Lenart—Cerkvenjak—Videm ob Ščavnici, telefon pa bi moral šlej ko prej zazvoniti tudi v naših najbolj oddaljenih zaselkih Župetinci in

Prijazna in nasmejana točajka Danica Petelin. Elblova gostilna v Žerjavcih je še vedno priljubljena točka mimoidočih

IZ DELA ŠOLSKE SVETOVALNE SLUŽBE V OBČINI LENART

Delo šolskih svetovalnih delavcev je pestro in dokaj obširno. Problematika, s katero se srečujejo, ni nova. Kot razmišlja diplomirani psiholog Heliodor Cvetko, so to problematiko reševali v preteklosti učitelji sami. S širjenjem programov in učnih načrtov pa učiteljem zmanjkuje časa že za njihovo redno delo. Pomembno je tudi to, da lahko šolski svetovalni delavci nekatere probleme rešujejo veliko bolj strokovno. In kakšno je njihovo delo na šolah? Vodstvom šol pomagajo pri načrtovanju in vodenju dela na šolah. Sodelujejo tudi pri sestavljanju delovnih načrtov,

urnikov, pri načrtovanju novih oblik dela z učenci itd. Odkrivajo učence z razvojnimi, učnimi ali prilagoditvenimi ter osebnostnimi težavami, jih spremljajo in jim pomagajo. Prav tako sodelujejo pri poklicni vzgoji in poklicnem usmerjanju v srednje šole. Opravljajo sprejem novincev v prve razrede osnovne šole. Velikokrat morajo izdelati tudi določene analize, iščejo vzroke nekaterih problemov in še bi lahko naštevali. Razveseljivo je tudi, da ti delavci aktivno sodelujejo z drugimi ustanovami, z vrtci, zdravstvenim domom, specializiranimi ambulancami v Mariboru,

skratka, z vsemi tistimi, ki se kakor koli srečujejo z osnovnošolci iz občine Lenart. Žal pa ugotavljajo, da je v šolski svetovalni službi še vedno premalo ljudi, ki bi s svojim strokovnim delom in znanjem pomagali pri reševanju nekaterih perečih problemov.

Delavci šolske svetovalne službe namenjajo posebno skrb in pozornost šolskim novincem, mladim, ki prvič zakorakajo v osnovno šolo. Akcija poteka skozi vse šolsko leto. Globoko se zaveda, da je za vsako šolo življenjskega pomena, da učence pravočasno vpiše, ne prezgodaj in ne prepozno in to v ustreznem programu — redni ali prilagojeni. Pri tem pogosto naletijo na nerazumevanje staršev, saj nekateri nočejo vpisati svojih otrok v šolo s prilagojenim programom. Šole se seveda borijo tudi za oddelke, ki jih je na nekaterih šolah izven občinskega središča vse manj. To je povezano tudi z zaposlitvijo prosvetnih delavcev. Veliko dela imajo z učenci, ki se težje učijo in ki komaj napredujejo v višji razred. V zadnjem času zelo narašča tudi vzgojna problematika, precej je vedenjskih problemov. Šolska svetovalna služba ugotavlja vzroke, nima pa dovolj možnosti za preprečevanje teh problemov. Ti problemi namreč zahtevajo zelo dobro poznavanje okolja in družin, dolgoročne možnosti za preprečevanje vzrokov. Za občino Lenart je zaposlitev treh šolskih svetovalnih delavcev velik napredek, vendar je njihovo število premajhno. Nujno bi potrebovali še kakšnega psihologa.

Fotografija sicer ne sodi ravno v današnje številko Domačih novic, saj je bila posneta v času, ko je Slovenske gorice prekrivala snežna odeja. Pa vendarle ob njej povejmo, da je bila narejena ob obrobju velikih melioriranih področij, kjer bi morali biti takšnih gozdičkov še več. Tudi grmovne površine se krčijo, ni vetrobranskih pasov, vse manj je pristnega naravnega okolja. To najbolj občuti divjad, lahko pa se zgodi, da bomo zaradi nepremišljenosti občutili tudi ljudje. In še nekaj, varujmo naravo, čuvajmo gozdove, ki niso odlagališča za smeti ...

SLOVENSKO-GORIŠKA IKEBANA

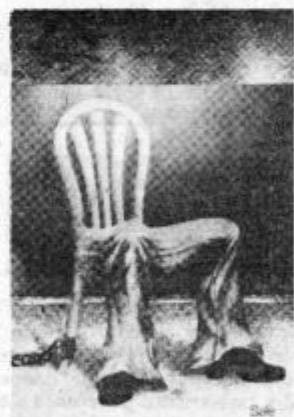
Včasih je bilo v imenu trgovske hiše zapisano **POTROŠNIK — IZBI-RA**. Zdaj je ostal samo še **POTROŠNIK**. Mar kupec nima več kaj izbirati?

.....

Slovenske gorice spet postajajo lepe — zelene. Tudi občani — zaradi vedno višjih cen.

.....

Na nekaterih mladinskih zabavah se že vidi, da mlade dobro pripravljamo na vse težke preizkušnje, ko se bodo morali z lastnimi komolci in pestmi prebijati skozi življenje. Nekateri pesti že zdaj zelo spretno uporabljajo ...

— Stolčki naj kar ostanejo masivni. Tistim, ki sedijo na njih, se stabilizacija ne bo preveč poznala.

.....

— Delo je naredilo človeka, nagrajevanje po delu pa ta proces obrača.

— Bodo občani v odmaknjenih krajih po povečanju števila telefonskih priključkov imeli več vez?

.....

— Dobro me plačaj, pa bom dobro govoril — o prihodnosti!

NE BO MU ZMANJKALO DELA

Pri Lenartu v Slovenskih goricah namenjajo posebno pozornost tudi razvoju drobnega gospodarstva. V zadnji številki našega časopisa smo o tej problematiki obširneje pisali, tokrat pa začnemo serijo naših pogovorov z lenarškimi obrtniki. Ker ljudje radi pripomnijo, da bi morali v občini bolj načrtno razvijati uslužnostno obrt (eden čevljar ne more opraviti vsega dela, ki ga ima kar čez glavo), smo se tokrat ustavili pri urarju. Da, prav ste prebrali. Bili smo na obisku pri lenarškem urarju Željku Božiču. Povedal je, da je kar 9 let delal pri zasebnem obrtniku, nato pa se je zaposlil pri mestnem urarstvu. Po naključju je našel primeren prostor v Lenartu, kjer je začel samostojno obrt. Dela ima več kot dovolj, saj je edini urar v kraju. Pravi, da vzame v popravilo vsako uro, pesti pa ga predvsem pomanjkanje rezervnih delov. Željko vam bo z veseljem popravil tudi kakšno staro stensko uro, morda celo takšno, ki že dalj časa sameva na podstrešju. Željko ni zadovoljen, ker ta poklic počasi izumira, mladi ne kažejo za urarstvo prevelikega zanimanja. Problem so tudi carinski predpisi, saj mora marsikateri rezervni del pripeljati iz tujine. Tudi opremo, ki jo potrebuje pri rednem delu mora uvažati, kar pa seveda ni ravno poceni. Željko bi rad našel še primernejši prostor za obrt, v središču Lenarta. Meni tudi, da bi morali včasih dajati obrtnikom več olajšav, zlasti tistim, ki opravljajo uslužnostno obrt. Tako pa se žal tudi dogaja, da marsikdo razmišlja o opustitvi obrti in o zaposlitvi v delovni organizaciji.

NA OBISKU PRI LENARŠKEM URARJU

40. OBLETNICA OSVOBODITVE XXX. PRAZNIK OBČINE LENART PRAZNOVANJE OF IN PRAZNIKA DELA

PROGRAM PRIREDITEV:

PETEK, 26. aprila 1985

pri **LENARTU**

ob 13,00 uri — **ZBOROVANJE V POČASTITEV PRAZNIKA DELA** s podelitvijo srebrnega znaka sindikata in kulturnim programom — na ploščadi pri Mercatorju

ob 19,00 uri — **PROSLAVA OB DNEVU OSVOBODILNE FRONTE** s podelitvijo priznanj OF in koncertom Koroškega akademskega okteta — v domu kulture

SREDA, 1. maja 1985

pri **LENARTU**

Ob 14,00 uri — mednarodna motokros dirka **Alpe—Jadran «Lenart 85»** v kategoriji 125 ccm

SOBOTA, 4. maja 1984

v **VOLIČINI**

ob 15,00 uri — 3. kolesarska dirka **«Po Slovenskih gorah»**

NEDELJA, 5. maja 1985

pri **LENARTU**

ob 10,00 uri — rokoborski turnir pionirjev Slovenije — v domu kulture

TOREK, 7. maja 1985

v **VOLIČINI**

Ob 14,00 uri — otvoritev razstave slikarske kolonije **«Maks Kavčič» Cerkvenjak 1984** v osnovni šoli

SREDA, 8. maja 1985

pri **LENARTU**

ob 15,00 uri — otvoritev razstave grafik akademskega slikarja Božidarja JAKCA — v osnovni šoli

ČETRTEK, 9. maja 1985

pri **LENARTU**

ob 14,30 uri — otvoritev prostorov Veterinarske postaje Lenart

ob 19,00 uri — gostovanje folklorne skupine **«Tine Rožanc»** iz Ljubljane — v domu kulture

PETEK, 10. maja 1985

pri **LENARTU**

ob 14,00 uri — otvoritev 3. razstave drobnega gospodarstva obrtnikov občine Lenart — v telovadnici

v **GRADIŠČU**

ob 18,00 uri — občinsko srečanje folklornih skupin s sodelovanjem skupine **«Mariborski rapsodij»** — v kulturnem domu

SOBOTA, 11. maja 1985

v **GRADIŠČU**

ob 9,00 uri — bazenska tekma za prehodni pokal lovskogojitvenega bazena Lenart — na strelišču lovške družine Dobrava

NEDELJA, 12. maja 1985

pri **LENARTU**

ob 9,00 uri **5 SVEČANA SEJA SKUPŠČINE OBČINE LENART IN DRUŽBENOPOLITIČNIH ORGANIZACIJ OBČINE LENART** s podelitvijo družbenih priznanj občine Lenart — v domu kulture

ob 10,00 uri — **SLAVNOSTNO ZBOROVANJE DELOVNIH LJUDI IN OBČANOV, BORCEV IN MLADINE** z mimoходом pripadnikov teritorialne obrambe, gasilcev, civilne zaščite in društev ter kulturnim programom — na Trgu osvoboditve

Slavnostni govornik bo tovariš **Miloš PROSENC**, predsednik družbeno političnega zbora Skupščine SR Slovenije

Iz zgodovine
naših krajev

BENEDIKT

Naselje je v zadnjih letih močno spremenilo svoj zunanji videz. Hiter razvoj individualne stanovanjske gradnje je prispeval k bistvenemu povečanju stanovanjskih hiš in seveda tudi k povečanju števila krajanov. Pravo novo naselje se razvija pod lovskim domom. Zaradi tega bi zelo težko povzeli podatke iz zgodovinske literature, ki Benedikt še vedno smatra za vas, skozi katero pelje magistralna cesta

Maribor—Gornja Radgona. Dejansko gre za razloženo naselje v ozki dolini ob potoku Drvanja in po obrobni pobočjih, poraslih z gozdovi. Ob Dravinji sta obratovala Fišerjev in Slanov mlin, ki pa ima zdaj novega lastnika in je preurejen v sodobno oljarno. V preteklosti je bila Drvanja dokaj polna rib in rakov, vendar pa je zaradi onesnaževanja tudi v tem potoku vse manj življenja.

Ob cesti, ki pelje proti Benedi-

čkemu vrhu, je izvir benediške slatine, do katerega so vodile stopnice, ki so omogočale natančnejše vode, po katero so prihajali ljudje od blizu in daleč. Leta 1951 so žal vrelec pokvarili, v letih od 1972 do 1976 so opravili tudi geološka raziskovanja oziroma vrtnanja, ki pa niso prinesla ravno uporabnih rezultatov. Iztok slatine za krajevno uporabo je urejen, predstavlja pa v bistvu krajevno znamenitost. V bližini benediške slatine je izviral Cafova slatina, kjer je prihajal na površje tudi plin. Nanj je Caf namestil piščalko, ki se je slišala tudi več km daleč.

V Benediktu so pričeli z zasil-

nim poukom leta 1753, redni pouk pa se je pričel 1783. leta. Staro šolsko poslopje je bilo zgrajeno 1901. leta. Zdjaj je šola obnovljena in dograjena, imajo tudi telovadnico, v delu starega šolskega poslopja pa so uredili sodoben obrat tovarne Peko iz Tržiča. V tem obratu so našli številni domačini zaposlitev.

Cerkev Sv. Benedikta se prvič omenja leta 1329, a je po zasnovi starejša. Njeni najstarejši deli so gotska okna in prezbiterij. V okolici so tudi halštatske gomile, iz njih hrani mariborski pokrajinski muzej keramične in kovinske predmete. V gozdu za pokopališčem je antično grobišče s 16 deloma prekopanimi gomilami, od katerih utegnejo biti nekatere še prazgodovinske. V gozdu Zlodejeva puša je ruševina recentnega poslopja, o kateri so svoj čas domnevali, da je antična stavba. Domnevajo, da je mimo Benedikta vodila rimska cesta s Ptuja proti Radgoni. Od znanih oseb, ki so živele v tem kraju, omenimo samo živinozdravnika in veleposestnika Dominika Čolnika, ki je zelo dvignil vinogradništvo in sadjarstvo, ter učiteljico Ano Lušinovo, Cankarjev ideal in literarni lik. Kraj je po vojni dosegel znaten napredek, v njem pa je tudi razgibano društveno in družbenopolitično življenje.

Marjan TOS

